

SZÁSZVÁROS ÉS VIDÉKE

POLITIKAI, TÁRSADALMI, SZÉPIRODALMI ÉS KÖZGAZDASÁGI HETILAP.

Előfizetési árak:
 Egész évre — — — 60 Lel. | Negyed évre — — — 15 Lel.
 Fél évre — — — 30 | Egyes szám ára — — — 1 50 „
 Nyúltér soronként 5 Lel.

Laptulajdonos és felelős szerkesztő: Ifj. Szántó Károly.
 Kiadóhivatal: Szászvárosi Könyvnyomda R.-t.
 Megjelenik minden vasárnap.

A lap szellemi részét illető közlemények a szerkesztőséghez, a pénzküldemények és hirdetések a kiadóhivatalhoz küldendők. Kéziratok nem adóznak vissza. Hirdetések árszabály szerint, főbszöri hirdetésnél árkedvezmény.

Rovás.

Fejlődés, stagnálás, visszafejlődés I

Az erdélyi és bánáti fejlődő, virágzó városok a háboru utáni állapotok következtében súlyos válságba jutottak. Autonomiájuk felüggesztésével egészséges vérkeringésükbe pusztító mikrobák kerültek, amelyek sok helyen nemcsak stagnálásra, hanem visszafejlődésre kárhoztatják a hajdan iramléptekkel fejlődő városokat. A napisajtóban bőven olvashatunk a városok feljajdulásairól, de azért semmi sem történik érdekükben. A faluvá süllyedő városok lakossága pedig keserűen és tehetetlenül szemléli, hogy ő nélküle — hisz a képviselőtestületek megszűntek — miként „közigazgat“-nak olyanok is, akik még noviciusok e téren.

Szászváros városa a boldog békés időkben sem volt a haladó, fejlődő városok sorában, a nyárspolgári konzervatismus s a nemzeti torzalkodás s a mindenkor domináló „klikk“-ek erősen utját állták a fejlődésnek s elmondhatjuk, hogy az utolsó évtizedben a város fogalmát jelentő fejlődés, előrehaladás itt is stagnált.

A háboru után pedig szemmel látható, kézzel fogható visszafejlődéssel találkozhatunk minden téren.

Csak nagyjából igazolják ezt a következő kérdésekre adható igazságos és tárgyilagos feleletek:

Jobb-e most a villanyvilágításunk? (Az árát

ne is kérjük), jobbak-e, tisztábbak-e az utcák, terek burkolata, (kövezete, aszfaltja?) A város óriási terjedelmű erdői jobban, bővebben ontják-e a fát (és pedig pénzért) a lakosság szükségleteinek kielégítésére? A vasuti állomásig vezető ut jobb-e mint ezelőtt 30 évvel volt? A városi középületek, a sétatér, az uszoda, a városi hidak, (a hiányzókról ne is beszéljünk), az éjjeli világítás, a közbiztonság, a tűzoltóság s vele az élet és vagyonbiztonság, a köztisztaság, a közutak stb. stb. jobbak lettek-e?

A háboru befejezése utáni 5-ik esztendő küszöbén kérjük ezt, amikor minden városi adózó polgár érzi, tapasztalja, hogy nemcsak stangulunk, hanem faluvá süllyedünk, dacára annak, hogy a súlyos adók sokféleségeit fizetjük.

Akinek pedig a sürűn idevetődő „idegenek“ városunkról szóló véleményét, kritikáját volt alkalma meghallani s meghallgatni, az a fenti kérdések mindegyikére már megkapta a választ.

Itt kérjük meg, hogy városunk nagyterjedelmű erdőségeinek szakszerű kezelésére hivatott s feltétlenül szükséges okleveles erdőmérnök megválasztásával, illetve kinevezésével mikor lesz elég téve a fennálló városi szabálynak?

Az erdő a városnak „jövendelmi forrása“ is s mint „üzlet“ megkívánja a szakembert. Értékes műszaki emberek ma csak tisztességes fizetésért dolgoznak s ezért a betöltendő ál-

lással járó kis fizetést fel kell emelni, avagy jövendelem részesedést kell biztosítani a megválasztandó városi erdőmérnöknek s akkor az erdő is, a város is és a lakosság is jobban jár s nem kell a sok ezer holdnyi erdővel bíró városban „fahiányt“ szenvedni. Igaz-e kedves adózó polgártársak?

ifj. Sz. K.

10 millió hadirokkant.

A világháboru páratlan vívmánya.

Genfből jelentik: a nemzetközi munkahivatal a nemzetközi rokkant-kongresszusnak beterjesztett egy ideiglenes jelentést, amely kimutatja a világháboru rokkantáldozatainak a számát. A kimutatás szerint a hadirokkantak száma az egyes országokban így oszlik meg:

Németország	1537000
Franciaország	1500000
Olaszország	800000
Oroszország	775000
Lengyelország	320000
Csehszlovákia	236000
Jugoszlávia	164000
Ausztria	164000
Egyesült Államok	157000
Nagybritánia	117000
Románia	100000
Ausztrália	76000
Kanada	45000
Belgium	25000

A SZÁSZVÁROS ÉS VIDÉKE TÁRCÁJA.

A nő „Az ember tragédiájában.“

A szászvárosi ref. Kún-kollegium „Arany János“ és „Széchenyi“ önképzőkörének Madách Imre emlékeztére rendezett együttes diszgyűlésére írta és felolvasta *Pogány Albert*.

(Folytatás és vége.)

A néppel is együtt érez, Ádámot azonban mindennél jobban szereti.

Mikor Ádám—Miltiades megjelenik, szívében a hazafi érzés és a szerelem viv csatát: a szabad görög nő szabadságszeretete s a szerető hitves tragédiája döbben itt elénk. Örömet álldozna fel magát férjéért, csak gyermekét ne érné a hon átka.

De minden érzést tulzeng szívében a szerelem, Ádámnak oltalmára kel s megátkozza az Ádám életére törő népet.

„Ez átok a nőiség, a szerelem győzelme minden más érzélem fölött.“

Ádám uj utra indul, a kéjben keresi a boldogságot. Szívére, — Éva szerelmének látára — ráhajol a Megnyugvás s önmagával kibékülve hajtja fejét a bárd alá.

Éva—Julia, a hanyatló Rómának erkölcsileg süllyedt leánya. Nem magasul alakja anyává, nem is az erényes lány mintaképe, de a magasztos nőiség nem halt ki belőle teljesen. Az undok dőzsölés közepette is, lelke „a rezge hangon messze multba száll, mikor nagy és nemes volt lelke hivatása.“ Az ő

szívén keresztül döbben Ádám szemei elé a kor sivársága, ő az, aki kivezeti Ádámot a süllyedt kor erkölcsi fertőjéből.

Hippia és Cluvia Évának mellékalakjai. Hippia dalának hallatára a hedonismus undora tölt el bennünket. Cluvia pedig még süllyedtebb, sátáni lélek, dala — melynek joggal lehetne Lucifer a szerzője — még a Hippiaénál is undorítóbb. Hippia megtérése tragikus szépség, Cluviára azonban csak borzadályal vegyes szánalommal nézhetünk.

Mindkét alak testté érzékülése Madách meglátásának: „a nő ha egyszer ki van ragadva kijelöl köréből, ... sokkal mélyebben süllyed s nehezebben — hogy ne mondjam: sohasem — képes többé erkölcsileg felemelkedni.“

Isaura a középkori keresztyén felfogás által eredeti hivatásától megfosztott nő, ki azonban mégsem tudja elhallgattatni magában a nőiséget: szerelemre lobban Ádám iránt. Atyja fogadalma élőhalottá teszi, de a rákényszerített örömtelenségen is keresztül zendül a téveteg, boldogságértpedő szerelem himnuszsa. Szomjas vágy üzi Ádám—Tankrédhez, aki neki az Élet vize, de a korszellem hideg, gyűlöletes páncélján megtörnek vágyának szárnyai.

Elvonul zárdájába szívében egy halkszavu álommal, melynek nem szabad testté valósulnia, de amely egész élőhalott életében a szépséget, a csodát fogja jelenteni.

Ugy hat rá ez a szerelem, mint a kinyi-

latkoztatás, egek és jövendők muzsikája zendül szívében.

Bucsujában nyilatkozik meg önmegtartózkodása s a zárdai jelenet tükrözi legjobban e korban félremagyarázott hivatását. Öntudatlan kacérsága keserű gonykacaj a korfölfogás fölött, mely őt istenné emeli, pedig semmi egyéb csak asszony. Ezt fejezik ki a Helene szavai is.

Isaura talán márványobeliszkes emlékköltés rég meghalt kedvesének, Lujzának.

Ádám szava:

— „Hogy is lehet test így átszellemülve, ilyen nemes és ily imádatos?“ —

mintha a Madách szava lenne.

Helene Isaurának ellentéte, Lucifer iránt könnyen lobban szerelemre; könnyüvérdű, ki még a zárdá komor falai között is szeretkezésre vágyik.

Az „Ember tragédiájának“ legszubjektivebb színéhez értünk: a Keppler jelenethez. Vajjon ki ne érezné közülünk, hogy Madách keserű életének minden fájalmát, minden eltévesztettségét belevitte ebbe a magasíratásába.

Az égrezengő, hánykolódó kétségbeesés elcsitult már a Madách szívében s helyét a megbocsátás foglalta el. Hűtlen nejeinek örök emléket állított nagy művében. Hogy mennyire szubjektív alkotás ez a szín, abból is kitétszik, hogy Keppler nejeinek hűtlenségéről mit sem tud a történelem.

Uj Zélandia	20000
Finnország	10000

A világháború rokkantjainak száma ezen kimutatás szerint kitesz 7,124.006 férfit. E kimutatásból hiányoznak azonban még Törökország, Bulgária, a balti államok, Portugália, Magyarország és Japán hadirokkantjai. Feltehető tehát, hogy a világháború 10 millió embert tett rokkanttá. Valóban lesújtó rekordszám!

A magyar dalosszövetség országos versenye.

A f. év szept. 7—9 tartandó országos magyar dalversenyre minden téren serényen folyik a munka. Az impozánsnak ígérkező ünnepély fővédnöke Károly trónörökös lesz.

Ünnepi óda megírására és elmondására Szabolcska Mihály nagy költőnk van felkérve. A verseny bírálóbizottsági tagokul a következőket kérte fel: Alföldy Béla zenetanár (Szászváros), dr. Bródy Miklós a magyar színház operai karnagya (Kolozsvár), Honigberger Emil zenetanár (Szászsebes), Járossy Dezső volt b.-pesti kir. zeneakadémiai tanár (Temesvár), Pogatsnik Guido városi zenedigazgató (Temesvár), Veres Gábor zenetanár (Nagyenyed), Zsizsman Rezső zenetanár (Marosvásárhely).

Aug. 15-ig a következő dalárdák jelentkeztek:

I. csoportba: 1. Zilahi Dalkör, 2. Nagyváradai Gutenberg-Dalárda, 3. Nagykárolyi városi Dalárda, 4. Székelyudvarhelyi Székely-Dalegylet, 5. Marosvásárhelyi Ref. Egyházi Dalárda, 6. Tordosi Dalkör, 7. Temesvári Magyar Dalárda, 8. Brassói Magyar Dalárda.

II. csoportba: 1. Nagybányai Dalegylet, 2. Nagyenyedi Iparos Dalárda, 3. Nagyváradai Acélhang-Dalárda, 4. Sepsiszentgyörgyi Magyar Dalárda, 5. Nagyenyedi Iparos Önképzőkör Dalárdája, 6. Máramarosszigeti Polgári Dalárda, 7. Csikszeredai Dal- és Zeneegylet Férfikara, 8. Dési Polgári Dalkör.

III. csoportba: 1. Tordaszentlászlói Dalos-

kör, 2. Magyarfenesi Dalárda, 3. Felvinci Férfi Dalegylet, 4. Beresztelki Ref. Egyházi Dalárda.

Vegyeskarak: 1. Csikszeredai Dal- és Zeneegylet vegyeskara, 2. Nagyenyedi Templomi vegyeskar.

A jelentkezés még folyik. Lapunk jövő számában a még jelentkezett Dalegyletek névsorát és a verseny és ünnepély programját fogjuk leközzölni, mikor is tájékoztatót is adunk. Már előre felhívjuk az érdeklődők figyelmét e lélekemelő ünnepélyre s jelezzük, hogy 75 százalék vasuti kedvezmény és olcsó ellátás lesz.

Érettségi találkozó.

A „Transsylvania“ éttermében elvonulva a kávéházi zajtól, folyó hó 20-án este ünnepelni gyűlt össze az 1918-ban érettségizett s az előző osztályokból a harcmezőre szólított ifjuság egy része. A megjelentek közt jelen volt dr. Kristóf György egyetemi rendes tanár, ki a találkozókat a Kún-kollegiumban való működése idején nyolc éven keresztül nevelte s tanította. Az ifjuság közül Gönczy Sándor, Kúgel Géza, Láhni Nándor, Martin Romolus, Pásztóhy Pál, Popovits Romolus, Tanaszoj Péter, Vig Gábor és Weiszberger Sándor voltak jelen. Az asztal mellett Pásztóhy Pál üdvözölte a megjelenteket, lelkes szavakban emlékezett meg az alma mater áldásos munkájáról, s pohárköszöntőt mondott annak tanárainak. Dr. Kristóf György a barátság és a jellem alap gondolatú beszédében szeretettel buzdította a jelenlevőket ezeknek továbbfejlesztésére. Beszédét a legnagyobb figyelemmel hallgatók lelkesen éljenezték meg. Utánna Vig Gábor ismertette a megrendezést, beszámolt a bejelentett távolmaradók-ról, azoknak üzenetét átadta, s a meg nem jelentekre mondta pohárköszöntőjét. Az elmúlt időkre s a volt kedves osztálytársakra való visszaemlékezés a késői órákig eltartott s a két órai záróra alkalmával a 10 év múlva esedékes vizontlátás reményével oszlott szét a kellemes órák után a társaság.

NAPI HIREK.

— **Igazgatóváltás a ref. Kún-kollegiumban.** A helybeli ref. Kún-kollegiumban a fennálló szabályok szerint hat évenként választanak igazgatót. Dr. Görög Ferenc eddigi igazgatónak mandátuma lejárván, ez évben újra választás lesz. A tanári kar jelölése alapján az előjáróság választja meg az igazgatót, akit állásában a ref. egyházkerület igazgatótanácsa erősít meg. Ugy hírlik, hogy az újabb ciklusra dr. Nagy Sándor tanár az ismert nevű író és tudós van kiszemelve, aki a távollévő igazgatót jelenleg is helyettesíti. Az előjáróság e hó utolsó szerdáján tartandó gyűlésén fog foglalkozni az igazgatói állás betöltésével.

— **Tanasze piskitelepi főjegyző ünnepelése.** Piskitelep polgársága — abból az alkalomból, hogy Tanasze főjegyző királyi kitüntetésben részesült — ünnepi vacsorát rendezett a kitüntetett részére. A bankett f. hó 9-én este 9 órai kezdettel a Zsoszan-féle vendéglő udvarán tartatott meg, melyen a község legtekintélyesebb polgárai, kereskedők és iparosok, az összes felekezeti lelkészei, valamint a vasuti szolgálati főnökök, a községi előjáróság képviselői, a kórház vezető-főorvosa megjelentek, hogy a népszerű főjegyzőt, — aki Piskitelep községben nemzetiségi és felekezeti különbség nélkül osztatlan népszerűségnek örvend — ünnepeljék. Az ünnepi lakoma alatt több felköszöntő hangzott el, melyeket tanasze főjegyző hálás szívvel és meghatottan köszönt meg.

— **Halálozás.** Soltész Sándor, dévai föld-birtokos életének 66-ik évében f. hó 11-én Déván elhunyt. Temetése 13-án ment végbe nagy részvét mellett.

— **Miniszteri rendelet az új tanév megkezdéséről.** A közoktatásügyi miniszter rendeletet adott ki, amellyel az új iskolai év megnyitását az egész ország területen egységesen szabályozza. A rendelet szerint az összes iskolákban a tanév szeptember huszonkettedikén kezdődik.

Maga Madách sóhajtott itt föl a Keppler ajkával:

„Minő csodás kevercse rossz s nemesnek
A nő, méregből s mézből összesűrve.“
De rögtön utána felzeng a kiengesztelődő szó:
„Mégis miért vonz? mert a jó sajátja,
Mig büne a koré, mely szülte őt.“

Borbála a hűtlen asszony képe, ki azonban tettét félrelépése után már bánva-bánja. Az elötlétet ápolója, irtózik minden ujtástól, szemében nagyrahivatott, istenáldotta férje „beteg, nagyon beteg“. Nem tudja megérteni férjét, ki érette mindent feláldoz.

Szinte a Madách szavát halljuk Keppler kifakadásában:

„Oh nő, ha te meg birnál érteni,
Ha volna lelked oly rokon velem,
Minőnek első csóknál hívém,
Te büszke lennél bennem s nem keresnéd
Kivül a boldogságot körömmön.“

Éva itt sem egészen romlott nő, férje meggyilkolásától visszaborzad s bár megcsalja férjét, rögtön utána kicsordul szeméből a megbánás könnye. Hűtlensége sem ön büne, érzékisége — mely hiúságánál is nagyobb — viszi rá a ballépésre. Hirtelen megundorodik önmagától, csak hogy akkor már késő.

A költő családi drámája pereg itt le előttünk.

A két Keppler szín közé, — mint külön álom az álomban — ékelődik a francia forradalom színe. Itt a nőnek két alakjával ta-

lálkozunk. Az eszményi nő, a marquise, ki „az elhagyott oltár martirja“, ki nem hajlik meg a népember, Danton előtt. Épen jellemének ez a tulajdonsága váltja ki Ádám — Dantonból a szerelmet.

Éva azonban a reménysugárt kérő Dantont azzal biztatja:

„Ha siron tul kibékélt szellemed
Levetkezi a kor véres porát,
Talán...“

Ez az ősi-tradíciókért-életét-áldozni-kész, vallásához-hű, igazi nő.

Ellentéte a pórnök, „a lázadás asszonytigrise.“ Legjobban jellemzi Ádámnak, a két nő közt vont párhuzama:

„Az ki az
Angyalt ismerte, s látta azután,
Hogy elbukott, az látott tán hasonlót.
Azon vonások, termet és beszéd,
Minden, csak egy kicsinyke semmiség,
Amit leírni sem lehet, hiányzik,
S minő egészen más lőn az egész!
Azt nem birhattam, védte glóriája,
Ettől pokolnak gőze undorít el.“

Morvay találóan jegyzi meg, hogy a marquise „főnségében a báj nyilatkozik meg, ebben az erőszak.“

A londoni Éva a chansonette. Beillik teljesen feslett korába. Vallásossága nem oly lényét átjáró, mint a Luciáé, Isauráé, vagy a marquiseé, a templomban csakugyan „látatni és látni“ volt. Ádámért, kit gazdagnak

hisz, könnyen hűtlenné lesz vőlegényéhez, közönséges jellemvonása, hogy izgatja a borzalmasság, a kivégzés.

De mégis dominálólág megvan benne a nőiség, s ez az az erő, mely képessé teszi arra, hogy átlépve a sirt, megdicsőüljön.

A fantazmagória valóságos apothéozisa a nőnek. Ezt az apothéozist fejezik ki Éva szavai, melyek a nagy sir fölött így csenülnek:

„Mit állsz tátongó mélység, lábaimnál?
Ne hidd, hogy éjed engem elriaszt:
A por hull csak belé, e föld szülötte,
Én glóriával átállpem azt.
Szerelem, költészet s ifjuság
Nemtője tár utat örök honomba;
E földre csak mosolyom hoz gyönyört,
Ha napsugár gyanánt száll egy-egy arcra.“

A phalánsteri Éva „tisztán az anya, semmi más.“ Az anyaság fenséges érzése zendül meg benne követelőn, természetadta jogánál fogva.

Láttára Ádám szívében felragyog „az edenkertnek egy késő sugára“ az örök Érzelem hallelujáz fel benne, de a kor meggyőződésével szembe nem szállhatnak.

Egyetlen szint nem aranyoz meg a nő mosolya, midőn Ádám Luciferrel az ürben repül. Ádamból azonban itt is kitör az örök Szépségért sóvárgó örök Ember:

„Szerelem és küzdés nélkül mit ér
A lét? Hideg borzongat Lucifer!“

Megremez szívében a tétova, könnyes szó:

— **Az adókiivetés megfellebbezése.** Alig tudnánk gazda és iparos olvasóinknak most, mikor az igazságtalan adókiivetéssel annyi embert sujtanak, időszerűbb utasítással szolgálni, mint azzal, hogy hol és mi módon fellebbezzék. 1. A fellebbezést a kirovási jegyzőkönyv kézhezvételétől számított 20 nap alatt kell beadni. Ha tehát az adózó a kirovánál jelen volt, ez a határozat a kihirdetéstől számít, ha nem volt jelen, a kikézbésítéstől. A 20 napba a közlés, illetve kézbesítés napja nem számít bele és ha a határidő utolsó napja ünnepnap, a fellebbezés a rákövetkező legközelebbi hététköznapon is beadható. 2. A fellebbezést a pénzügyigazgatóság iktatójában kell beadni. 3. A fellebbezés bélyegmentes. A mellékletekre csak akkor kell bélyeget ragasztani, ha az különben is bélyegköteles, mint pl. a közjegyzőileg hitelesített másolatok stb. 4. A fellebbezésben részletesen ki kell fejteni az okokat, hogy miért igazságtalan az adókiivetés. Meg kell említeni a tavalyi adó összegét, az az üzletre, vagy kereseti ágra vonatkozó összes adatokat stb. A legcélszerűbb, ha az adókiivetés minden egyes téves megállapítást a fellebbezéshez mellékelte okadatolt memorandumban megcáfolja a panaszos, mert az ilyen iratokat a fellebbezési bizottság a döntés előtt köteles áttanulmányozni. 5. A fellebbezési bizottság, amely a kincstár egy képviselőjéből és adózóból áll a törvényszék egy tanácselnökének vezetése alatt, a ténymegállapítás, becslés és mérlegelés tekintetében végérvényesen dönt. De hatáskör túllépés, lényeges elnézés, illetéktelenség és törvénysértés esetén további semmisségi panasszal lehet élni, még százezer leuen alól évi adóköteles jövedelemnél a törvényszékhez, ezen felül a bucaresti legfőbb semmitőszékhez. Ha tehát a fellebbezési bizottság nem korrigálja az adókiivető bizottság kirováseit, akkor kisebb ügyekben mindig a törvényszékig, nagyobb ügyekben a semmitőszékig lehet vinni a panaszt.

— **Betöltés alatt az egészségügyi segédi állások.** Mint már megírtuk, az egészségügyi miniszterium minden körorvos mellé egy egészségügyi segédi állást szervezett. Az

egészségügyi segédnek (agent sanitar) az a feladata, hogy a lakosság egészségügyi állapotát személyesen ellenőrizze. Ezen állások Hunyad megyében most vannak betöltés alatt, de még megpályázhatók a zámi, dobrai, marosillyei, solymosi, demsusi és románbretteyi kerületek. Az ideiglenesen akceptált egyéneket október 1-ével az állam költségén tíz hónapos tantolyamra küldik, amelynek sikeres letétele után megkapják a végleges kinevezést. A tanfolyam Craiovában lesz megtartva. Az állás tisztességes megélhetést fog biztosítani és nyugdíjas. F fiatal rokkantak, vagy nyugdíjas katonák előnyben részesülnek. A pályázati kérvényeket a hunyad megyei tisztifőorvosi hivatalhoz kell beadni.

ERZSÉBET MOZI a „TRANSYLVANIA“-ban.

Ma vasárnap, aug. hó 26-án
délután 5 és este 9 órakor:

VÁRÁZSKERINGŐ

Strauss Oszkár operettje 5 felvonásban.
Főszereplők: **Várkonyi Mihály, Lux Margit, Boross, Ujváry,** az „Apolló“ Cabaré tagjai. Ezenkívül
az érdekes kiegészítő műsor.

Jövő heti szenzáció

KAIN BÉLYEGE

Filmregény 6 felvonásban. Irták: Wüst Ida és Kaiser György. Rendező: Baron Erwin. Főszereplő: BRUNÓ KASTNER

— **Vigyázzunk magunkra.** Az egészségügyi miniszterium 15792. számú rendeletében felhívja az egészségügyi hivatalok figyelmét arra, hogy a gyümölcsévad idején a fer-

tőző gyomormegbetegedéseket kétszeres éberséggel akadályozzák. Ezek a betegségek rendszerint piszkos héju gyümölcsötől származnak, amiért ajánlatos a piacról (a mi piacunkról velőt is!) vett gyümölcsöt tiszta vízben megmosni és azután elfogyasztani.

— **Temetés.** F. hó 17-én temették el Barcsy János helybeli földbirtokos és volt kereskedő nejét, sz. Fülöp Vilmát. A város lakosságának részvéte imponánsul nyilatkozott meg a gyászba borult családdal szemben. A város színe-java vallás és nemzeti különbség nélkül nagy számban vett részt a temetésen. Gyászbeszédet tartottak: Bodor János lelkész és Kállai István. A ref. dalárda pedig gyászdalt énekelt.

— **Tilos a diákoknak dohányozni.** A közoktatásügyi miniszter rendeletet bocsájtott ki 121.849—923. szám alatt a középiskolák előljáróságaihoz, amelyben még a heted- és nyolcadosztályu tanulóknak is megtiltja a dohányzást úgy az iskolában, mint az iskolán kívül. Együttal meghagyja, hogy a rendelet közzelendő az ifjúsággal és aki a rendelet ellen vét, súlyosan megbüntetik. E rendelet szerint a 7-ik és 8-ik osztályokat külön kell összehívni és figyelmüket a dohányzás káros voltára felhívni. A hasznos rendelet végrehajtásában legyenek a szülők is az iskolai hatóság segítségére és fiaiknak már a nyári szüneteken se engedjék meg hogy a kártékony dohányt megszokják. Elvégre az egészségnek csak hasznára van, ha valaki öregkorára elmondhatja, hogy szivem még mindig jól bírja a munkát, mert vérereim nem meszesedtek el, mivel a dohányzástól óvakodtam. (De vajjon a titokban való dohányzás ellen használ-e a rendelet? Szerk.)

— **Kik jogosultak a kereskedők ellenőrzésére?** Az uzsoratorvény ürügye alatt többbizben felelőtlen hatósági közegek molesztálták a kereskedőket. Miután az uzsoratorvény nem szabja meg elég világosan, hogy kik tekintendők hatósági közegeknek, a végrehajtási utasítás kimondotta, hogy a tekintetbe jövő hatósági közegek a következők: városokban a prefektus, a rendőrfőkapitány és helyettese, a bíróságok vezetője, az ügyész, a vizsgálóbíró, a városi orvos. A felsoroláson kívül másnak nincs joga ellenőrzést gyakorolni.

„Oh Lucifer, aztán meg ő, meg ő...
El kelle tőlünk annak is maradni?..“

Gregus találóan jegyzi meg: „e válságban Éva éppen távolléte által hat Ádámra s a föld szellemének szavában az ő visszahívó szövegét véljük hallani.“

Az eszkimó szinben a nő teljesen állattá süllyedt, lelkéből kivesztek égi tulajdonai, úgy, hogy látása, mint keserű ökölcsapás zuhan Ádám szívére.

Nem csoda, hogy az idealista Ádám szívéből felsir a könyörgő, kétségbeeső szó:

„Segítség Lucifer! el innen el,
Vezess jövőmből a jelenbe vissza,
Ne lássam többé ádáz sorsomat:
A hasztalan harcot. Hadd fontolom meg:
Dacoljak-é még Isten végzetével.“ —

Valóságos zenei gondolat a XV. szin.

A Mindenség muzsikája zendül követelőn, térdrekényszerítőn, sorsohirdetőn.

Ádám, a nagyálmu, titánkodó ember álmainak, szép elképzeléseinek romjain térdel s nincs más gondolata, mint menekülni, menekülni ebből a könnyes, földi siralomvölgyből, hol saját lelkének áldott álmai feszültek ellene.

Álmának köde fogja még keserű-csalódások-emésztő-tűzében-véresretépett lelkét s hirtelen földöbben előtte az egyedül lehetséges Vég, a megsemmisülés. Lábai alatt a mélység, minden földi szenvedésnek egyedüli nagy Finise. Gögösen, dacosan zendül ajkán a magabizó szó:

„Egy ugrás, mint utolsó felvonás...
S azt mondom: vége a komédiának.“

Nem,... nincs vége. Ádám alakja már, — biztos győzelmének tudatában — dacosan feszül az égnek, még egy lépés... de hozza már Éva a végettagadó, porbakényszerítő szót:

„Anyának érzem, oh! Ádám uagam.“

Ádám szívére tompán zuhan a kétségbeesés:

„Uram, legyőztél. Im porban vagyok,
Nélküled, ellened hiába vivok:

Emelj, vagy sujts, kitárom keblemet.“

Éva alakja — boldogító titkának tudatában — örök emberivé jelentősül. Már az örök Asszony bizó hite csendül ajkán, mikor Lucifer gunyos szavára:

— „S te dőre asszony mond mit kérkedel?
Fiad Édenben is bűnnel fogamzott,
Az hoz földedre minden bünt s nyomort.“

így válaszol:

„Ha úgy akarja Isten, majd fogamzik
Más a nyomorban, aki eltörüli,
Testvériséget hozván a világra.“

Ádám titánkodásának vége, könnyes, esdeklő szavakkal fordul az Urhoz, a nagy, a titkos miértek megfejtését várja tőle.

Az Ur nem lebbenti fel sóvár szemei előtt az emberi fájdalomakat takaró fátyolt, de nem tagadja meg a reménysugárt sem:

„Karod erős, — szived emelkedett.
Végtelen a tér, mely munkára hív,

S ha jól ügyelsz, egy szózat zeng feléd
Szüntelenül, mely visszaint s emel,
Csak azt kövesd. S ha tettus életed
Zajában elnémul az égi szó,
E gyöngé nő tisztább lelkülete,
Az érdekek mocskától távolabb,
Meghallja azt és szíverén keresztül
Költészeté fog és dallá szűrődni.“

Ezek az Ur mondotta szavak: a nőnek legnagyobb apothéozisa.

Éva szépséges lelke felfogja magasztos hivatását s megnyugtatóssá valósul sóhaja:

„Ah, értem a dalt hála Istenemnek!“

És a nő szíven keresztül zendül Ádám szívére az isteni Ige, a maga teljes hatalmaságában:

„Mondottam, ember küzdj és bizva bizzál!“

Igy oromlik föl előttünk Éva alakja. A küzdő, nyomoruságos ember egyedüli vigasza, aki „bár bukik harcaiban szüntelen“ a nő szíve az a csoda, melytől kitartást, férfiúi nagy akarást nyer a keserű életcsatára. Fenn tartja a Hit, mely által magát egy egyetemes, örök Szellem részének ismeri fel, fenntartja a Nő: az örök Szépség, az örök Művészet, melyen keresztül az ő Ok szava zendül hozzá s csakis ez teszi képessé arra, hogy test-a-testen-csatás küzdelmében a véget elfeledje.

Pedig a véget, melyet „jótékonyan takart el istenkéz vágyó szemétől“, el kell felednie. ||

— **Állami bábák.** Az egészségügyi miniszterium rendeletének megfelelően július 1-ével mindenütt állami bábák váltották fel a községi bábákat. Hunyadvármegye 25 orvosi kerületéből 26 bábakerületet alkottak, amennyiben a körösbányai orvosi kört kettéosztották. Több kerületben természetesen a községi bába lépett az állam szolgálatába, s így személyváltás csak kevés helyen történt.

— **A papírárok 40 százalékos emelése.** A miniszter a napokban hagyta jóvá a papírárok 40 százalékos emelését. A papírárok emelését az anyag, előállítás és beszerzés költségessége tette szükségessé, amely a minden vonalon tapasztalható drágaság természetes és elkerülhetetlen következménye.

IRODALOM.

Régi Japán költők cím alatt jelent meg Szombati Szabó István lugosi református lelkész új verses kötete, a „Kaláka” kiadásban Kolozsvárt. A műfordítási-antológia a Krisztus utáni 8. 9. és 10. század Japán lírájából összegyűjtött, kedves naiv, ősi primitívességében megkapó közvetlenséggel tolmácsolt dalaival elbilincselő melegséget áraszt szét. Az 1000-1200 év előtti Japán költészetnek a Szombati Szabó István kiadásában annyi üdeséggel és zamatosággal megelevenített, sok szép reprezentánsát, — mely a csodás Japán országnak annyi évszázadok előtti felfogását a tiszta szerelemről, a családi életről, a természet szeretetéről és egészséges élet bölcsesétől olyan közvetlen naivsággal tárja fel, — legmelegebben ajánljuk a költészetért rajongani tudó, irodalom kedvelő olvasóink asztalára. A könyv megrendelhető Szombati Szabó István református lelkésztől; Lugoj—Lugos. A könyv ára 15 leu.

Köszönetnyilvánítás.

Mindazon barátaink és ismerőseink, kik felejthetetlen jó feleségem, drága jó anyánk halála miatt érzelt mély, lesújtó bánatunkat virágküldeményvel és a temetésén való részvételükkel enyhíteni igyekeztek; fogadják ez uton is leghálásabb köszönetünket.

A Barcsi család.

Dr. Seidner S. fogorvos
Szászváros,

Városház-tér (Rob-féle üzlet felett)

Rendel naponta d. e. 9-12, d. u. 2-5 óráig.

7 8-12

Olcsó cipő
kiárúsítás!

Férfi borjubőr 40-45 szám	250-300 Leu
Fiu „ 36-39 „	200-230 „
„ „ 31-35 „	160 „
Gyermek „ 28-30 „	130 „
Női kivágott fekete vászon cipő	180 „
„ „ fehér „ „	150-180 „

Tisztelettel:

NAGY ISTVÁN

cipész, Szászváros, Klastrom-u. 3
(a róm. kath. templommal szemben).

17 4—

Utleveleket,

vizumokat megszerez s külföldre szóló bármily megbízást elvállal:

MOLNÁR HENRIK

Orástle-Szászváros, Str. Mihai Viteazul No. 8.

25 3-5

A
„SINGER“-féle
varrógépeknek eladására
(részletfizetésre is)

ügyes képviselőket, pénz-
beszedő- és eladó ügynökö-
ket (akár Kudzsirra is) keresünk.

Ajánlatok beküldendők a

Bourne & Comp.

cégnek Sibiu (Nagyszeben) Reisperr-
gasse No. 8. 3-3

Eladó egy pálinkafőző-üst teljes felszereléssel. Ürtartalma 370 liter. Megtekinthető Szászváros, Romosz-helyi-u. 2. sz. alatt. 31 1-4

Értesítés!

26 2-5

Tisztelettel értesitem a n. é. közönséget, hogy a helybeli

Szöllő-vendéglőt

átvettem s azt saját nevem alatt tovább folytatom. Reggeli, ebéd, vacsora abonálható, továbbá hideg és meleg ételek, zamatos asztali-és pecsenye-borok állandóan kaphatók. — Naponként friss csapolású jégbe hűtött sör! Billiárd asztal, minden este cigányzene! Nyitva éjjel 2 óráig. Szives pártfogást kér:

PIROSKA DÁNIEL

bérlő, a „Centrá” szálloda volt főpincére, Szászváros, Sörház-utca.

Lorenz István Utóda

BRECKNER MIHÁLY

szappan és gyertya-gyára Szászváros.

Alapított 1880.

Sürgőncim: Szappangyár.

Telefonszám 18.

Ajánl **kereskedők részére:** I-a takarékos szinszappant, mindenféle toilette-szappant, Diva és Péri stearin-gyertyát, mosóport, kristály- és maró-szódát.

Gyógyszertárak részére: Káli-, gyógy-, pipere- és állatmosó szappanokat.

Borbélyok részére: Kiváló minőségű Tenella borotváló szappant.

Nagyban és kicsinyben!

Olcsó árak!

Pontos kiszolgálás!

254 10-15

Lówy Sándor versenyáruháza
Petroșeni.

Szülők figyelmébe!

Internátusba és különféle iskolákba adandó gyermekek szakszerű ellátására nézve mielőtt bevásárlásaikat intézni óhajtják, **kérem keressék fel ujonnan átalakított áruházam, ahol minden intézetnek szükséges kelengyéről szakszerű pontos felvilágosítást adhatok.**

Elvállalom saját műhelyemben elkészíteni úgy a fehérneműeket, mint a felső ruhákat a gyermekek részére.

Nagyérdemű vevőim szives figyelmét van szerencsém eme fontos körülményre felhívni.

Szolid pontos kiszolgálás! Olcsó szabott árak!

Kiváló tisztelettel:

Lówy Sándor versenyáruháza Petroșeny.

134 33-52